усвідомлення тенденцій її розвитку і здійснення на систему і її компоненти резонансного впливу, за якого зовнішні впливи узгоджуються гармонійно з внутрішніми властивостями системи.

Список використаної літератури

1. Белкин А. С. Ситуация успеха. Как её создать? / А. С. Белкин. – М. : Просвещение, 1999. – 169 с.
2. Лопатин А. Р. К вопросу о технологии создания ситуации успеха в воспитательной работе с подростками / А. Р. Лопатин // Ярославский педагогический вестник : научно-методический журнал. – ЯГПУ им. К. Д. Ушинского, 2005. – С. 21–22.
3. Мухина В. С. Феноменология развития и бытия личности : избр. психол. труды / В. С. Мухина. – К. : Академия, 2002. – 640 с.
4. Хуторской А. В. Развитие одаренности школьников : методика продуктивного обучения : пособие для учителей / А. В. Хуторской. – М. : Изд. Центр ВЛАДОС, 2002. – 320 с.

Никитина Н. П. Синергетика как методологическая парадигма в процессе преподавания иностранного языка.

Аннотация

В статье анализируются возможности использования идей синергетики как методологической парадигмы в процессе преподавания иностранного язык. Обобщены базовые научные взгляды на синергетику, которые составляют понятийную и классификационную основу ее применения в педагогической теории и практике. Предложен психолого-педагогический механизм создания ситуаций успеха на основе технологии проектирования и реализации педагогической системы адекватной когниативным и эмоционально-волевым состояниям учеников.

***Ключевые слова**: синергетика, ситуация успеха, технология и техника преподавания.*

Nikitina N. P. Synergetics as a methodological paradigm in the process of teaching a foreign language.

Summary

This article analyzes the possibilities of the use of the ideas of synergetics as a methodological paradigm in the process of teaching a foreign language. The basic scientific views on synergics are generalized in the article. These views make the conceptual and classification basis of its use in the pedagogical theory and practice. It is suggested the psychological and pedagogical mechanism of creation of the situations of success at the foreign language lessons. The use of synergetic paradigm in the educational process make it possible to develop and implement the creation of situations of success for education and upbringing of an authentically aimed individuality of a student and the possibilities of coming across reiterated situations of success in the primary and secondary reference groups. Generally-scientific and methodological foundations of study of the problem of technology of creating situations of success based on synergetics in the process of learning a foreign language are perspective. Effective management of the educational system is possible on condition of understanding the trends of its development and implementation into the system and its components of the resonance effect, in which the external influences are perfectly consistent with the intrinsic properties of the system.

***Key words:**synergy, situation of success, technique, technology of teaching.*

УДК 82-5

Олійник Л. В.,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри української філології
Хмельницького національного університету
E-mail: ljuba.olijnyk@gmail.com

«ЄВАНГЕЛІЄ УЧИТЕЛЬНЕ» ПЕТРА МОГИЛИ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПРОПОВІДНИЦТВА

У статті аналізується збірник проповідей «Євангеліє Учительне» Петра Могили, наголошується на його важливості для українського письменства І половини XVII ст., вказано на особливості побудови тексту, його художню цінність.

***Ключові слова:** бароко, проповідь, казання, передмова, символ, композиція.*

Вивчення української літератури могилянської доби, власне проповідницької прози, на сучасному етапі досліджень є досить актуальною проблемою, адже тривалий час ці пам'ятки були під забороною. Літературознавчі розвідки В. Крекотня, С. Маслова, В. Перетца та інших медієвістів знайомлять нас із творчістю письменників цього періоду, проте сьогодні вона не вивчена на належному рівні, потребує детального аналізу, це стосується і збірників проповідей «Євангеліє Учительне».

Слід зауважити, що проповідницька проза в усі часи була джерелом нових ідей, сюжетів, образів та взірцем виразності мови. Проповідування на наших землях сягає своїм корінням доби Київської Русі. Саме тоді почали з'являтися перші систематичні збірники перекладних та оригінальних проповідей, які призначалися на недільні й святкові дні цілого року: «Златоструй», «Златоуст», «Ізмарагд», «Маргарит», «Торжественник» та інші. У них було вміщено повчання для всіх християнських свят, а авторами були візантійські отці IV–IX ст. Іоанн Златоуст, Василій Великий, Єфрем Сирін, Григорій Назіанзин (Богослов), Кирило Єрусалимський, Андрій Критський, Феодор Студит, Іоанн Дамаскін та проповідники Київської Русі Феодосій Печерський, митрополит Іларіон, Кирило Турівський, Серапіон Володимирський, Климент Смолятич та інші [10, с. 40].

Іншим типом систематичних збірників були Учительні Євангелія, тобто збірники повчань на євангельські читання, покладені на різні неділі і свята. Найдавніше «Євангеліє Учительне» було укладене учнем святого Мефодія Костянтином ще 898 р. та містило 51 бесіду на недільні дні, починаючи з Великодня. Популярним також був збірник константинопольського патріарха Філофея, відомий на території України як «Євангеліє Учительне» Каліста. Збірник об'єднував казання, перекладені церковнослов'янською мовою з грецької ще 1343 р., а за іншою версією – 1407 р., і називався «Поученіа, избранна от святого Євангеліа и от многих божественных писаній...» [6, с. 81].

С. Маслов зауважив, що книга має дві частини: перша налічує 53 проповіді на недільні та деякі інші дні, починаючи з неділі про митаря і фарисея і закінчуючи тридцять другою неділею після Трійці; друга складається з 26 повчань на неперемісні свята і деякі пов'язані з ними неділі, починаючи з 1 вересня і закінчуючи 29 серпням (неділя перед Воздвиженням хреста, неділя перед Різдвом Христовим, неділя після Різдва та інші) [6, с. 83]. У «Євангеліях Учительних» подавалося по одному зразку проповідей на кожен окремий день, лише на Новий рік їх три. В. Крекотень наголошує, що в цих проповідях тлумачилися євангельські сюжети, призначені на відповідний день церковного календаря, інколи порушувалися моралістичні теми, не пов'язані з євангельськими текстами [4, с. 13–14].

В. Перетц зазначає, що такі україномовні рукописні збірники не мають нічого спільного, крім плану, з «Євангелієм Учительним» Каліста, яке було перекладено з грецької мови в кінці XIV чи на початку XV ст., а повчання в них мають невідоме джерело [9, с. 5]. Дослідник зауважує, що хоч і всі ці збірники написано простою мовою, проте «... то з більшим, то з меншим додаванням церковнослов'янізмів та полонізмів у тих випадках, коли автор не знаходив у народній мові відповідного слова, або коли переписувач вважав своїм обов'язком «виправити» мову переписаної ним пам'ятки, відповідно до розуміння «чистоти та правильності» літературної мови» [9, с. 6].

У другій половині XVI ст. з'являються численні польські збірники повчань, «postyll», творцями яких були різні за освітою і віросповіданням автори, але які мали єдину мету – розповсюдження та укорінення спасительних ідей між людьми [9, с. 6]. Збірники проповідей «Євангеліє Учительне» були досить відомими та популярними серед українського населення, тому зовсім не дивують численні перевидання та переспіви цих книг, і цілком зрозумілим є прагнення православних богословів видати свої оригінальні примірники збірника або точні переклади з грецької. За взірцем «Євангелія Учительного» Каліста у XVI–XVII ст. з'явилося чимало подібних збірників. У XVI ст. відомо 10 таких видань: 1569 року в Заблудові під редакцією Івана Федорова, потім у 1580 та 1598 рр. у Вільно. Г. Балабан 1606 року виправив і перевірив текст слов'янського «Євангелія Учительного» відповідно до грецького оригіналу. Цей же варіант збірника вдруге було видано 1616 року. Ф. Титов вважає, що саме цей текст лежить в основі збірника митрополита Петра Могили. М. Гардзаніті припускає, що

Балабанівською редакцією скористався і М. Смотрицький, який у передмові до цього збірника, що вийшов 1616 р. у Вевісі та 1637 р. в Києві староукраїнською мовою, виявляє бажання відгородити український народ від використання польських книг у православній церкві і повернутися до візантійської традиції [1, с. 173]. Українські «Євангелія Учительні» мають у своєму складі різну кількість повчань, але, як правило, збірник складається із 76–77 проповідей [10, с. 40]. Вони писалися простою мовою з використанням гомілетичних засобів, без великої кількості богословських тонкощів, але з частим застосуванням морального елементу. Усі переклади наслідували зразки проповідей єпископа Фабера, який писав просто, зрозуміло, послідовно викладав думки, наповнюючи їх теплотою і серйозністю. Його казання відзначалися доступністю, обґрунтованістю, знанням Біблії та зв'язком із життям [9, с. 7].

У першій половині XVII ст. у творчості Кирила Транквіліона-Ставровецького та Петра Могили також з'являться такі збірники: у першого – це оригінальні і самобутні проповіді, в іншого – перекладні. Таким чином, Петро Могила є редактором та упорядником «Євангелія Учительного». Враховуючи важливість книги для православних, Петро Могила 1637 р. публікує для проповідників точний переклад «Євангелія Учительного» Каліста тогочасною українською мовою. Її популярність відзначає О. Купчинський: «Відомо, що нерідко Євангеліє у храмах не лише читали, але й тлумачили і викладали українською (руською) народно-розмовною мовою, чим засвідчували її «гідність» для церкви. Велику роль … відіграли Учительні Євангелія, які безпосередньо призначалися для широких народних верств» [5, с. 209]. Це видання було орієнтоване на масового простого читача, який би розумів все, про що йдеться в проповідях. У передмові до бібліографічного покажчика «Петро Могила (1596–1647)» зазначається, що «характерною особливістю проповідей Могили є те, що, бажаючи зробити їх доступними і зрозумілими широким прошаркам українського люду, він майже всі біблійні тексти подає тогочасною українською мовою»[2, с. 11]. Для митрополита «це видання було особливо дорогим, оскільки готувалося декілька років і за його життя вийшло тільки один раз» [3, с. 89].

Перу святителя в збірнику належать тільки дві передмови: одна розкриває авторський задум, інша є зверненням до читачів. Вони є вдалим зразком проповідей, призначених для духовенства та чернецтва. Слід зауважити, що кожна книга, за тодішньою літературною традицією, розпочиналася з посвяти та передмови, якою автор звертався до уявного читача, повідомляючи про мету написання книги, про свої майбутні плани, про ставлення до певних осіб чи подій. Цієї традиції дотримався і Петро Могила, побудувавши книгу за такими канонами. Відкривається збірник присвятою Богдану Стеткевичу Любавицькому, де згадуються заслуги останнього та його предків у захисті православної церкви та вітчизни: «Церковь бо всем матка наша, памятаючи знаменитые працы Вашей милости, моего милостиго пана, которые сронили на мѣсяцах публичных, боронячи прав и вольности окое, през дедикование тое кнеги уставичную вдячность свою осведчает…» [7, с. 7]. У передмові відзначено роль польського короля Володислава IV перед православною церквою, висловлюється щира подяка земському писарю київського воєводства Федорові Проскурі Сущанському, який робив щедрі пожертви для церкви, наголошується на ролі предків писаря у справі захисту православної віри та службі державі, згадуються всі добрі вчинки роду, висловлюється їм подяка. Основне завдання збірника полягало в тому, щоб подати духовенству науку про Святе Письмо, яке має служити людям. Тому головним адресатом передмови і всієї книги є духовенство Київської митрополії. Вступна проповідь-звернення має чітку логічну структуру, прочитавши яку, священнослужитель зрозуміє, ким він є, які риси характеру має розвивати в собі, яке його істинне призначення. Текст передмови збірника ускладнено частими посиланнями на Святе Письмо, цитатами з книг Левіту, Виходу, Діянь Апостолів, Пророків Малахія, Ієзекіїля, Ісайї. Вона складається з двох частин. Перша – це з'ясування значення слова «священик», визначення його прав та обов'язків. Митрополит звертає увагу на те, що на служителя церкви покладається велика відповідальність, бо для людей він має стати апостолом, пророком і вчителем. Вона побудована на зіставленні. Митрополит, використовуючи порівняння, підносить духовний чин вище звання короля, якому підвладна лише матеріальна частина людського

існування, тоді як пастир впливає на душу, він наділений владою, яка дозволяє йому звільнити людину від гріхів і наблизити душу до Господа. Свої міркування святитель доводить словами Ісуса Христа, який, звертаючись до духовенства, наказував боротися за людську душу, бо що вони зв'яжуть на землі, буде зв'язано і на небі, а що розв'яжуть на землі, розв'язане буде і на небі. Цією проблемою пройнята також і проповідь Петра Могили «Казання про владу» [8], вміщена в «Требнику», у якій митрополит визначив роль священнослужителів у житті людини значно вище небесного служіння ангелів, тому що вони мають право відчиняти і зачиняти ворота кому захочуть, бо володіють ключами від Царства Небесного, які отримали від Спасителя через апостола Петра. Виконуючи місію посередника між Богом та людьми, представник церкви, за словами Петра Могили, повинен володіти двома якостями: розумом та благочестям. Розуму від духовенства вимагає сам Господь, бо його відсутність подібна до сліпоти, через яку поводир разом зі сліпцем впадуть у заражену проказою яму, вічно там засядуть і здичавіють [7, с. 12]. Будь-яке відхилення від виконання священиком його обов'язків називає вічним гріхом. Кожен із них повинен досконало знати Святе Писання, уміти правильно виконувати Закони Божі і підносити їх віруючим, давати слушні поради, наставляти й виховувати, оскільки він наділений владою над людьми, функціями судді і вчителя. Знання Закону Божого вимагає від священнослужителя побожного життя, тобто «ангельського життя» [7, с. 13]. А оскільки «ангельська повинність є послання від Бога принести», то він виконує її тим, що біля Божого престолу «офіри безкровні Богу за всіх людей приносять» і «молитви в потребах різних людських до Бога Всемогущого доносять», одних до воріт небесних впускають, а інших затримує, коли «з уст своїх закон і волю Божеську людям оповідають» [7, с. 11–13].

«Євангеліє Учительне» Петра Могили стало для священиків джерелом корисних і мудрих порад. Проповідник намагався розбудити в серцях духівництва прагнення до доброго служіння Богу, до навчання прихожан Слову Божому: «Тут знайдете Премудрість Соломонову, приодіту Євангельським плащем… Тут міць кріпкого Самсона дістанете… Тут ревністю Іллі Пророка легко приберетеся… Тут мужество в вірі мучеників святих, як в кришталовом зерцалі, побачите... Тут на камень Давидів не фальшивой, а православной оборони безперечно добудете… Тут найдете посох Моісеїв преразливой науки Христової... Тут наостанок пастирського вашого служіння перспективи знайдете, в которой всі священицького стану повинності і повірених овець недостатки побачити, злічити можете» [7, с. 14].

Друга частина передмови є гомілетичною наукою митрополита. Тут розкрито суть проповіді, яка є її основою, «якою душа вічно жити може», бо вона, «заблудших від православної віри знову на дорогу правдиву повертає», «невідуючих навчає», «у відчай впадших двигає і до чувств християнських приводить». Проповідник вказує і на інші ознаки цього жанру, наприклад: «розділених серцем для ядовитого гніву поєднує і братолюбивою одежою приоздобляє», вона як «острий меч на вбивство і розбій приготовлений крушить, погашає страсть до нечистих замислів і справ», «озяблі серця вірних до набожества розпаляє, а закам'янілі руки робить м'якими і здатними до милостині», «впевнену дорогу до Царства небесного указує і торує» [7, с. 15]. Таким чином, передмова виконує роль посібника для духовенства, у якому подано різнотипні настанови та поради для священиків.

Перекладна частина тексту збірника Петра Могили починається з вісімнадцятої сторінки. Книга складається з майже однакових за побудовою 79 розділів. Проповіді, зібрані тут, структуровано за такою схемою: спочатку подається читання Євангельського тексту на кожен день, потім – тлумачення тексту з акцентом на моральних якостях, розкривається повчальний елемент уривку, в в кінці – підсумок сказаного. Таку структуру казань запозичено, на думку В. Перетца, у проповідника Я. Вуєка [9, с. 9]. Кожен розділ починається з читання Євангельського тексту, далі йде поширений переказ притчі чи слів Ісуса Христа з Нового Завіту з детальним тлумаченням кожної фрази. Закінчується висновком повчального або морального змісту. Переважна більшість повчань читається протягом тижня богослужебного кола, що починається з березня першої седмиці Великого посту, тобто з неділі про митаря та фарисея, першого з чотирьох тижнів церковного календаря, що передують посту [7, с. 21–36].

У проповідях найпопулярнішими є такі біблійні образи: фарисей, митник, блудний син тощо. Можна натрапити на сцени Страшного Суду, вигнання Адама та Єви з раю, що були типовими для літератури цього жанру, адже на їхньому прикладі легко можна показати милосердя і справедливість Господа Бога, який віруючих учить покірності, побожності, каяття і рятує душі. У казаннях, що читаються в дні Великого посту, розкривається значення та важливість посту, який є необхідним у духовному житті православного християнина, вказується на правдивість православної віри, наголошується на важливості поклоніння іконам. Проповіді цього розділу найповніше розкривають значення образу Ісуса Христа, пояснюється причина та мета страждань Ісуса на хресті заради спасіння усього людства. Шостий, сьомий, восьмий та дев'ятий розділи розкривають значення символу хреста, який є знаком терпіння, сили, радості, спасіння, воскресіння, вічного щасливого життя. На шостий тиждень Великого посту читаються проповіді про воскресіння Лазаря та в'їзд Христа до Єрусалиму. Слід відзначити, що з усіх чудес, які здійснив Ісус, Лазареве воскресіння було найвизначнішим, тому що через нього Христос утвердив свій статус Живого Бога. З цієї причини жителі Єрусалиму з такою великою радістю вітали його прихід у місто, бо перед ними був не просто пророк, а Спаситель, Цар, Господь. Дванадцятим розділом «В святу велику неділю Паски. На утреню» починається пасхальний цикл повчань, які сприяли утвердженню фундаменту православної віри – воскресіння Ісуса Христа – найсильнішого доказу правдивості Господньої науки. На п'ятдесятий день після Паски, Сходження Святого Духа, в «Євангелії Учительному» подано кілька повчань: «В неділю Хомину», «В неділю святих жон Мироносиць», «Наука на вознесення Господнє», «В неділю Святої п'ятидесятниці, о науці Христовой, єсли хто прагне» тощо. Усі проповіді показують важливість цього Євангельського епізоду для апостолів, перших християн і для всієї Церкви Христової. Через любов, радість, мир, доброту, розуміння Святого Письма та інші дари Святий Дух помазав віруючих на Христових воїнів, а їхні тіла стали його храмом.

Наступні тридцять два розділи, які читаються після П'ятидесятниці, присвячені вшануванню всіх Святих, навчають прихожан різних чеснот. У збірнику містяться повчання на початок Нового року, Різдва Пресвятої Богородиці, Успіння Діви Марії, Усічення голови Іоанна Предтечі, проповіді для вшанування пам'яті великомучеників Димитрія, Кузьми, Даміана, святителя Іоанна Златоуста, подаються казання на окремі євангельські тексти. Вісім повчань присвячено Різдвяним святам: Різдво та Хрещення Ісуса Христа, Стрітення Господнє.

Отже, у письменстві першої половини XVII ст., зокрема в проповідницькій прозі, чітко вирізняються типи проповідей, що дійшли у численних авторитетних збірниках «Євангелія Учительного», які мали свою традицію функціонування в тогочасному літературному процесі та використовувалися як взірці (жанрова типологія, цитація, екзегетична частина) в різних морально-повчальних текстах. Що стосується збірника Петра Могили, то його характерною особливістю є те, що митрополит значно більше, ніж інші укладачі подібних збірників, зберіг форму і зміст проповідей за грецьким оригіналом, а пояснення Святого Письма збігається із загальноприйнятим тлумаченням православної віри. У власних дописах митрополит показав себе вправним майстром слова, який зумів розкрити найважливіші положення для священнослужителів, використовуючи при цьому різні художні засоби.

Список використаної літератури

1. Гардзанити М. «Учительное євангелие» Мелетия Смотрицкого в контексте церковно-славянской традиции евангельской гомилетики и проблема перевода евангельских чтений / Марчелло Гардзанити // Traduzione e rielaborazione nelle letterature di Polonia Ucraina e Russia XVI–XVIII secolo a cura di Giovanna Brogi Bercoff, maria Di salvo, Luigi Marinelli Redazione dell'orso. – Alessandria, 1999. – С.167–186.

2. Голобуцький П. В. Петро Могила (1596–1647) : Бібліографічний покажчик / [НАН України. Нац. б-ка ім. В.І. Вернадського. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія»] / П. В. Голобуцький, Н. І. Моісеєнко, З. І. Хижняк, О. С. Онищенко (голова редкол.) – К. : НВУВ, 2003. – 248 с.

3. Климов В. Феномен Петра Могили (Біографія. Діяльність. Позиція) / В. Климов, А. Колодний, А. Жуковський. – К. : Дніпро, 1996. – 270 с.

4. Крекотень В. І. Оповідання Антонія Радивиловського : З історії української новелістики XVII ст. / В. І. Крекотень. – К. : Наукова думка, 1983. – 407 с.

5. Купчинський О. Українська церква і питання української (руської) народно-розмовної мови у другій половині XVI–XVII століттях / О. Купчинський. // Варшавські українознавчі записки. Польсько-українські зустрічі. – Варшава. – 1997. – Вип. 4–5. – С.200–218.

6. Маслов С. И. Кирилл Транквилион-Ставаровецкий и его литературная деятельность. Опыт историко-литературной монографии / С. И. Маслов. – К. : Наукова думка, 1984. – 245 с.

7. Могила П. Євангеліє учителное, албо казання на кожну неділю и свята урочисті / П. Могила. – К. : Друкарня Києво-Печерскої лаври, 1637. – [18], 1031 с.

8. Могила П. Казання про владу, що може зв'язувати і розв'язувати [гріхи], дану Христом Богом і сповіщену предивним ведимим чудом, яке є явним знаменням Істинної Церкви / П. Могила // Петро Могила в духовній історії України : монографія / В. М. Нічик. – К. : Український центр духовної культури, 1997. – С. 278–297.

9. Перетц В. Н. К вопросу об «Учительных Евангелиях» XVI–XVII вв. / В. Н. Перетц // Исследования и материалы по истории старинной украинской литературе XVI–XVIII веков : [статьи]. – М. – Л., 1962. – С. 5–49.

10. Чепіга І. П. Початки барокового проповідництва в українському письменстві / І. П. Чапіга // Мовознавство. – 1996. – № 6. – С. 25–30.

Олейник Л. В. «Евангелие Учительное» Петра Могилы в контексте украинского проповедничества.

Аннотация

В статье анализируется сборник проповедей «Евангелие Учительное» Петра Могилы, акцентируется внимание на его важности для украинской словесности І половины XVII века., указываются особенности построения текста, его художественная ценность.

Ключевые слова: *барокко, проповедь, поучение, предисловие, символ, композиция.*

Oliynyk L. V. «Evanglie Uchytylne» of Petro Mohyla in the context of Ukrainian preaching.

Summary

The article analyzes the collection of sermons «Evanglie Uchytylne»Petro Mohyla, emphasizes its importance for Ukrainian literature first half of XVIIth century, indicated on the features of the text, its artistic value.

In the first half XVIIth century in Ukraine actively distributed collections of sermons system. They contain dogmatic guidelines for religious practice. «Evanglie Uchytylne» - a collection of sermons on the Gospel reading on different days Sundays and holidays. Their authors / compilers were Kyrylo Trakvilion-Stavrovetskyi and Petro Mohyla. In the first - it was original sermon at the Metropolitan - the exact translation of conversations Calista.

Collection «Evanglie Uchytylne»Petro Mohyla is an accurate translation of a collection of Calista and written by the saint are only the preface. A preface reveals the author's intention, the other is an appeal to readers. These introductory articles can be considered independent sermons intended for clergy and monks. Preface consists of two parts. In the first part it appears the word "priest" determination of his rights and obligations. In the second filed Petro Mohyla reveals the essence of the genre sermon. Preface to the collection serves as a kind of guide for the clergy, which are given instructions, tips for priests. It has an educational function.

Petro Mohyla Collection closest to the Greek original, save the form and content of sermons. Interpretation of the Gospel texts in unison with the generally accepted rules of the Orthodox faith.

Key words:*baroque, preaching, sermon, foreword, symbol, contexture.*

УДК 811 (11 + 112.2)'72

Олійник О. О.,
викладач кафедри української та іноземних мов
Уманського національного університету садівництва
E-mail: lenauman@gmail.com

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ У СЕМАНТИЦІ МОВНОГО ЗНАКУ: АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВІ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

У статті розглядається поняття національно-культурного компоненту; проаналізовано наукові досягнення українських і зарубіжних лінгвістів, систематизовано теоретичні праці, розглянуто різні підходи до висвітлення цього поняття; на основі проаналізованих наукових праць сформульовано узагальнене визначення поняття національно-культурного компоненту.